

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนกวีละอองกุล เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ออทิสติก และพิการซ้อน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องจัดให้เหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มนี้ เพื่อนักเรียนจะได้รับการพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์และด้านจิตใจ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุขโดยไม่เป็นการด้อยค่าหรือกีดกัน ซึ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มหนึ่ง ต้องได้รับการจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากเด็กปกติ เนื่องจากลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีบุคลิกภาพที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ชอบพึ่งผู้อื่นในการแก้ปัญหา มีสมาธิสั้น เรียนรู้สิ่งเป็นนามธรรมได้ยาก มีปัญหาด้านภาษาและการพูด (ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 5-6)

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่สามารถเรียนได้ เมื่อเปรียบเทียบกับพัฒนาการทางด้านร่างกายกับนักเรียนปกติในวัยเดียวกันอาจไม่พบความแตกต่าง จนกว่าจะได้รับการวินิจฉัยทางการแพทย์ ภาวะความบกพร่องของนักเรียนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มาจากองค์ประกอบทางสังคมและสภาพแวดล้อม ซึ่งได้แก่ ความเสียเปรียบทางวัฒนธรรม ความยากจน ไม่ได้รับการกระตุ้นทางสติปัญญา ขาดการดูแลในเรื่องสุขอนามัย ขาดโอกาสในการเล่นหรือการอ่านหนังสือ ส่งผลให้นักเรียนมีข้อจำกัดทางสติปัญญาและการปรับตัว ขาดทักษะทางสังคม เช่น การเริ่มต้นทักทายผู้อื่น การเล่นเป็นกลุ่มและการเคารพกฎและกติกา เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กปกติ (ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 3)

การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (ผดุง อารยะวิญญู, 2542, หน้า 47) กล่าวว่า ควรเน้นความต้องการและความสามารถของนักเรียนเป็นสำคัญ หากนักเรียนมีความสามารถในการเรียน นักเรียนควรได้รับการส่งเสริมให้เรียนวิชาที่เหมาะสม หากนักเรียนไม่มีความพร้อมที่จะเรียนในหลักสูตรที่เน้นวิชาการก็ควรให้นักเรียนเรียนในด้านอาชีพและฝึกทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต จุดประสงค์สำคัญในการให้การศึกษา

แก่นักเรียนในระดับนี้เพื่อเตรียมนักเรียนให้สามารถดำรงชีพในสังคมได้ เช่น ทักษะด้านการงาน และอาชีพ การครองเรือน นันทนาการ การดูแลสุขภาพ การดำรงชีพในชุมชน

Harper J. (อ้างใน ชาวลา เขียรธนู, 2537, หน้า 1) กล่าวว่าเด็กพิการอาจมีปัญหา การปรับตัวหลายอย่าง ซึ่งทำให้มีทักษะทางสังคมที่ไม่เหมาะสมและเป็นเหตุให้พัฒนาการ โดยรวมของเด็กด้อยไปด้วย ในทำนองเดียวกันมีเด็กพิการจำนวนมากที่ประสบกับความยุ่งยาก ในการปรับตัว อันสืบเนื่องมาจากการขาดทักษะสังคม ซึ่งการฝึกทักษะสังคมนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะ ทำให้นักเรียนสามารถดูแลตนเองในชีวิตประจำวันและสามารถปฏิบัติตนในสังคมได้อย่าง เหมาะสม สุขุมลน เกษมสุข (2535, หน้า 10-12) ได้ชี้ให้เห็นว่าทักษะทางสังคมมีความสำคัญ ต่อบุคคลทั้งในส่วนตัวและสังคม ในส่วนตน บุคคลจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น มีการ สื่อความหมาย การปรับตัว และการแก้ไขปัญหาในสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ในด้านสังคมจะทำให้ เกิดความสัมพันธ์อันดีกับสมาชิกในสังคมสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะสำคัญสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาจะต้องเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้จริงในชีวิตประจำวันก็คือ ทักษะทางสังคม เป็นเรื่องยากสำหรับนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญาจะเรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับการสร้างมนุษยสัมพันธ์ การอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกัน รู้จักการให้ การรับ รู้จักความรับผิดชอบ รู้จักผลัดเปลี่ยนเวร รู้จักเคารพสิทธิ ของผู้อื่นและมีความสำนึกต่อสังคม (วัฒนา กอบพิงตน, 2536, หน้า 26) ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของทักษะทางสังคมที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับนามธรรม การที่เด็กจะเรียนรู้เรื่องเหล่านี้ได้ จำเป็นจะต้องมีการจัดสถานการณ์จำลองที่สมมติเหตุการณ์ต่าง ๆ กิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และซึมซับพฤติกรรมอันดีในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้นั้นก็คือกิจกรรม นันทนาการ

กิจกรรมนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่ช่วยทำให้สดชื่น ช่วยจัดหรือผ่อนคลายความ เหนื่อยเมื่อยล้าทางด้านร่างกายและจิตใจ (สมบัติ กาญจนกิจ, 2522, หน้า 29-30) นอกจากนี้ กิจกรรมนันทนาการ ยังช่วยก่อให้เกิดพัฒนาการหรือการเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของบุคคล

กิจกรรมนันทนาการที่จัดสำหรับคนพิการประเภทต่างๆ พืระพงศ์ บุญศิริ (2536, หน้า 44) จัดแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ กิจกรรมเข้าจังหวะ กิจกรรมเกมกีฬา กิจกรรมทาง ศิลปหัตถกรรมและกิจกรรมงานอดิเรก กิจกรรมนันทนาการเหล่านี้จะช่วยทำให้เพิ่มอารมณ์สุข เสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ส่งเสริมการ

แสดงออกแห่งตน ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ส่งเสริมความเป็นมนุษยชาติ และส่งเสริมความเป็นพลเมืองที่ดี (สมบัติ กาญจนกิจ, 2522, หน้า 39-40)

กิจกรรมที่ควรนำมาจัดให้เด็กที่บกพร่องทางสติปัญญา เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม คือกิจกรรมนันทนาการที่เป็นการเล่น เกม กีฬา ประพันธ์ ลักษณะพิสุทธิ์ (2527, หน้า 13-14) กล่าวว่ากิจกรรมนันทนาการจะช่วยทำให้เด็กมีปฏิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอก โดยปกติเด็กเหล่านี้จะคิดและทำกิจกรรมได้ช้าซึ่งสามารถพัฒนาการรับรู้ได้รวดเร็วขึ้น พัฒนาการทางด้านประสาทและกล้ามเนื้อดีขึ้น นอกจากนี้ ประพันธ์ ลักษณะพิสุทธิ์ ได้ให้ความเห็นว่าในด้านการพัฒนาทางสังคม เกมการเล่นเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เด็กๆ โดยเฉพาะเด็กที่ต้องอยู่คนเดียวในบ้านหรือมีบุคลิกที่ไม่ค่อยปกติ คนที่ขาดในสิ่งนี้เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะเสียเปรียบคนอื่น ทั้งในทางธุรกิจหรือสังคม หรือในแง่อื่นๆ ของชีวิต คนที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเกมตั้งแต่เด็กมักจะรู้จักให้ความร่วมมือกับคนอื่นและมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นได้ดีด้วย มีผู้นิยมชมชอบอยู่มาก เด็กที่ไม่พูดจ้อายชอบหลบหน้าจะสามารถเรียนรู้และเปลี่ยนพฤติกรรมดังกล่าวได้ เด็กที่มีปัญหาเห็นแก่ตัว เอาใจเขาเปรียบคนอื่นสามารถเรียนรู้การยอมรับบุคคลอื่น คนที่ไม่เคยนิยมชมชอบในตนเองก็จะสามารถปรับตัวกลายเป็นคนที่ยอมรับในความสามารถของตนเอง และยอมรับผู้อื่น

การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้น โรงเรียนกาวิละอนุกุล ได้จัดกิจกรรมบูรณาการ กิจกรรมการเคลื่อนไหว โดยครอบคลุมถึงกิจกรรมการแสดงท่าทางประกอบเพลง กิจกรรมเข้าจังหวะ กิจกรรมการใช้ดนตรีและเพลง รวมถึงเกมเบ็ดเตล็ด ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึงมัธยมศึกษา ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญาควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพด้านอื่นๆ อันจะช่วยให้ นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้อง ผดุง อารยะวิญญู (2542, หน้า 47) ได้กล่าวไว้ว่า ควรเน้นการพัฒนาทักษะเบื้องต้น ทักษะทางสังคม ทักษะในการช่วยเหลือตนเอง และความพร้อมในการฝึกอาชีพ การจัดหลักสูตรต้องจัดตามลำดับจากง่ายไปหายาก

ผดุง อารยะวิญญู (อ้างใน Smith, 1971) ได้เสนอแนะวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนสำหรับเด็กปัญญาอ่อนไว้ 6 ด้าน คือ ด้านพัฒนาการทางการเคลื่อนไหว และการรับรู้ ด้านภาษา ด้านความคิด ความจำ ด้านอารมณ์ และการช่วยเหลือตนเอง ด้านทักษะทางสังคม และด้านความคิดสร้างสรรค์

ด้านทักษะสังคม เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะสามารถพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. รู้จัก เข้าใจและป้องกันตนเองตามสิทธิที่พึงมี
2. เข้าใจกฎระเบียบของสังคม เคารพกฎหมายบ้านเมือง
3. สร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ใหญ่ ครู และเพื่อนนักเรียนร่วมชั้น

ให้ความเคารพนับถือ และเชื่อฟังผู้ใหญ่ตามควรแก่เหตุผล

4. รู้จักกาลเทศะ รู้จักปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
5. มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

ความล่าช้าในพัฒนาการของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้นมีทุกด้าน ทั้งด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่, กล้ามเนื้อมัดเล็ก, ทักษะสังคม, ทักษะการช่วยเหลือตนเองและสติปัญญา บางรายมีปัญหาด้านพฤติกรรมและอารมณ์ร่วมด้วย ความล่าช้านี้เป็นมาตั้งแต่แรกเกิดจึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมและกระตุ้นพัฒนาการตั้งแต่แรกเกิดเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลังจากเด็กได้รับการกระตุ้นพัฒนาการทางการแพทย์แล้วส่งต่อเข้าเรียนในโรงเรียน การศึกษาพิเศษเฉพาะทางในระดับปฐมวัยยังต้องกระทำอย่างต่อเนื่องทุกด้านจนเกิดพัฒนาการที่ใกล้เคียงกับพัฒนาการตามวัย การกระตุ้นพัฒนาการ ในระดับประถมศึกษา วัยของผู้เรียนยังเป็นวัยที่สนุกสนานร่าเริงและชอบเล่นเป็นส่วนใหญ่ การจัดกิจกรรมเรียนปนเล่นหรือเล่นปนเรียนจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ ดังที่ ชัยอนันต์ สมุทวนิช (2540, หน้า 9-12) ได้กล่าวไว้ว่า “ตามธรรมชาติของมนุษย์เด็กและผู้ใหญ่มีการเล่นเหมือนกัน แตกต่างกันที่การเล่นของผู้ใหญ่จะซับซ้อนมากกว่าเด็กอย่างไรก็ตามการเล่นและเรียนต้องอยู่ร่วมกันในสัดส่วนที่เหมาะสม จะเล่นโดยไม่เรียนหรือเรียนโดยไม่เล่นไม่ได้ แนวคิดของ (H. Caldwell C00K อ้างใน วิจารณ์ ปนาทกุล (2530, หน้า 18) ซึ่งเป็นนักการศึกษาได้คิดวิธีการสอนแบบเล่นปนเรียน (Play Way Method) ขึ้น โดยให้เด็กมีโอกาสเล่นควบคู่ไปกับการเรียนด้วย และ วิจารณ์ ปนาทกุล (2530, หน้า 18) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการนำการเล่นมาจัดในการเรียนการสอนไว้ว่า “การเอาธรรมชาติการเล่นสนุกสนานและไม่ยอมอยู่นิ่งของเด็กมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนจะทำให้เด็กเรียนด้วยความสนุกสนานไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน วิธีการเรียนแบบนี้มิได้มุ่งให้เด็กเล่นในสิ่งที่ไม่มีความรู้ค่า แต่มุ่งให้เด็กเล่นภายใต้การควบคุมของครูตามแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะการสอนแบบเล่นปนเรียนต้องให้เด็กได้รับทั้งความรู้และพัฒนาการด้านทักษะสังคม เช่น การมีวินัยในตนเอง การมีมารยาทในสังคม ความรับผิดชอบ การช่วยเหลือผู้อื่น การรับรู้ปัญหาและความรู้สึกรู้สีกของผู้อื่น เด็กจะได้รับประสบการณ์โดยไม่รู้ตัว สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ กิจกรรมการเล่น ครูผู้สอนต้องนำการเล่น

ที่มีคุณค่าต่อการเรียนการสอนมาจัดให้เด็กเล่นด้วย” สอดคล้องกับ มอริทซ์ ลาซารัส (Moritz Lazarus) ชาวเยอรมันได้เสนอทฤษฎีการพักผ่อนนันทนาการ (The Recreation Theory) ว่าเป็นทฤษฎีที่มุ่งย้ำคุณค่าของการพักผ่อน (Restorative Value) และเป็นการย้ำที่จะแสดงให้เห็นว่าพลังงาน จะคืนกลับมา เมื่อมีการเล่นและส่งเสริมให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างในการเล่นให้มากขึ้น การร่วมกิจกรรมนันทนาการช่วยทำให้สดชื่นและช่วยเสริมสร้างพลังงานแก่ร่างกาย ดนู จีระเดชากุล (2542, หน้า 11) และตรงกับความเห็นของ วารี ธีระจิตร (2545, หน้า 120) ที่เสนอว่านักเรียนในวัยประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นวัยที่มีพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ค่าช้าปรากฏให้เห็นได้เด่นชัดทุกพัฒนาการ ซึ่งรวมถึงทักษะทางสังคมด้วย เช่น เข้ากับเพื่อน ผูกมิตรยากไม่ได้ เข้ากับคนแปลกหน้าไม่ได้

นอกจากนี้กระบวนการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะต้องใช้หลัก 3 R คือ สอนซ้ำ (Repatriation), สอนสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน (Routine) และสอนให้สนุกและหยุดพักช่วงสั้นๆ (Relaxation) (วารี ธีระจิตร, 2545, หน้า 121-122) จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนที่จะให้นักเรียนเกิดการผ่อนคลาย สนุกสนานเพลิดเพลินและตอบสนองต่อกิจกรรมการเรียนการสอนจนทำให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพคือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เช่นการแสดงท่าทางประกอบเพลง กิจกรรมเข้าจังหวะ ดนตรี และเพลง เกมเบ็ดเตล็ด เป็นกิจกรรมนันทนาการที่จะช่วยแก้ปัญหาทักษะทางสังคมของนักเรียน

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนกาวิละอนุกุล จำนวน 8 คน ผู้ศึกษาเห็นว่า เด็กส่วนใหญ่มีพฤติกรรมค่อนข้างเก็บตัวชอบอยู่ในโลกของตนเองขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน ผู้ศึกษาได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว และเห็นว่าการใช้กิจกรรมนันทนาการ มีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำไปพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนกลุ่มนี้ เพื่อจะสร้างเสริมพฤติกรรมนักเรียนให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้จนสามารถพัฒนาตนในด้านทักษะทางสังคมที่มีความสำคัญต่อบุคคลทั้งในส่วนตนและสังคม ในส่วนตนนั้นนักเรียนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น มีการสื่อความหมาย การปรับตัว และการแก้ปัญหาในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในด้านสังคมจะทำให้บุคคลที่เป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหลังการใช้กิจกรรมนันทนาการ

ขอบเขตของการศึกษา

1. ด้านประชากร

กลุ่มประชากร ได้แก่ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1, 6/2 และ 6/3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนกาวิละอนุกุล จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 24 คน

กลุ่มเป้าหมาย

ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายได้แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนกาวิละอนุกุล จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 8 คน

2. ขอบเขตของเนื้อหา

กิจกรรมนันทนาการที่ครูจัดให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนกาวิละอนุกุล จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 8 คน หญิง 2 คน ชาย 6 คน โดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที รวม 16 ครั้ง ในระยะเวลา 8 สัปดาห์ ซึ่งประกอบด้วย

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

- การแสดงท่าทางประกอบเพลง
- กิจกรรมเข้าจังหวะ
- ดนตรีและเพลง
- เกมเบ็ดเตล็ด

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมนันทนาการ

ตัวแปรตาม คือ ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1

นิยามศัพท์เฉพาะ

กิจกรรมนันทนาการ หมายถึง กิจกรรมการเล่นอย่างสนุกสนาน เพลิดเพลินโดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการเล่น คือ 1. การบอกชื่อกิจกรรม 2. การจัดผู้เล่นให้อยู่ในรูปแบบที่ต้องการ 3. การอธิบายวิธีการเล่น กฎ กติกาและการตัดสิน 4. การสาธิต 5. การตอบคำถาม 6. การทำกิจกรรม

ทักษะทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมหรือการแสดงออกในด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การสื่อสารถูกต้องตามกาลเทศะและการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น วัดได้จากแบบประเมินของนางวัฒนา กอบพังตน พ.ศ.2536 ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 0.08

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนกาวีละอนุกุล จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 8 คน หญิง 2 คน ชาย 6 คน ที่มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ มีพัฒนาการทุกด้านล่าช้า มีระดับความสามารถในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ไม่สมวัย เมื่อเทียบกับเด็กปกติ จัดอยู่ในระดับเรียนได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีการพัฒนาทักษะทางสังคมหลังการใช้กิจกรรมนันทนาการดีขึ้น
2. เป็นแนวทางแก่ครูการศึกษาพิเศษและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อการพัฒนาทักษะทางสังคมแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ